

ITINERARI FORMATIU UNITAT DOCENT: PSIQUIATRIA

Versió 6

Aprovat per la Comissió de Docència el 15 de maig de 2020

Autors: Dra. SARA CRIVILLES MAS i DR. JUAN DAVID BARBERO VALVERDE

CAP UNITAT DOCENT: Dr. DIEGO J. PALAO VIDAL

TUTORS: Dra. SARA CRIVILLES MAS

Dr. JUAN DAVID BARBERO VALVERDE

1. Objectius generals i específics per a la formació.

Generals

Tenir una visió integral de la malaltia mental, prestant atenció al coneixement de l'origen, tractament i atenció dels malalts mentals, des del respecte i garantia dels drets dels pacients.

Específics

Estar capacitat per realitzar una exploració psicopatològica precisa, que permeti realitzar una orientació diagnòstica adequada, coneixent les tècniques d'entrevista psiquiàtrica, la realització de la història clínica de salut mental i la realització de proves diagnòstiques complementàries (psicometria, anàlisi de laboratori, neuroimatge). Estar capacitat per seleccionar l'enfocament psicofarmacològic i psicoterapèutic adequat, coneixent amb un nivell d'excel·lència les indicacions precises dels fàrmacs psicòtrops, les seves interaccions farmacològiques, la seva manera d'administració i posologia i la seva monitorització plasmàtica, si cal. Igualment, conèixer la tècnica de la Electroconvulsoterapia i les seves aplicacions, i la utilització adequada dels recursos socio-sanitaris de la sanitat pública. Conèixer a fons l'evolució, el seguiment i el pronòstic de les malalties mentals en un entorn hospitalari i ambulatori. Estar capacitat per donar resposta adequada als diversos problemes complexos del malalt psiquiàtric en les seves diferents subespecialitats (psicogeriatria, psiquiatria infantil, neuropsiquiatria, toxicomanies) . Conèixer àmpliament el component social i comunitari propi de les actuacions de la salut pública en general, i de la psiquiatria en particular. Adquirir un nivell de coneixements tècnics i actualitzacions científiques mitjançant la participació en sessions clíniques, bibliogràfiques, de

neuropsiquiatria, i participar en línies d'investigació rellevants per al desenvolupament de l'especialitat.

2. Durada de la formació.

La durada de la formació en la unitat docent de psiquiatria és de 4 anys.

3. Competències professionals a adquirir segons any de residència, detallant activitats assistencials i calendari de rotacions.

3.1.R1

1.- Calendari de rotacions

Rotació (nom per contingut o per àrea de coneixement o altres)	Dispositiu (unitat, servei, centre extern, etc ...)	Durada	(1) Nivell de responsabilitat
Urgències Medicina	Servei d'Urgències	2 mesos	Baix, supervisió contínua.
Neurologia	Servei de Neurologia	2 mesos	Baix, supervisió contínua.
Urgències psiquiatria	Centre de Salut Mental	1 mes	Baix, supervisió contínua.
Hospitalització Psiquiatria Aguts i Subaguts	Centre de Salut Mental Hospitalització	6 mesos	3

(1)

Nivell de responsabilitat 1: activitats realitzades directament pel resident sense necessitat d'una tutela directa. El resident executa i posteriorment informa.

Nivell de responsabilitat 2: activitats realitzades directament pel resident sota la supervisió del tutor / facultatiu responsable. El resident té un coneixement extens, però no aconsegueix la suficient experiència com per fer una tècnica o un tractament complet de forma independent.

Nivell de responsabilitat 3: activitats realitzades pel personal sanitari del centre, assistides en la seva execució pel resident.

Especialistes en formació de 1r any: la supervisió de residents de primer any serà de presència física i es durà a terme pels professionals que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat pels quals el personal en formació estigui rotant o prestant serveis de atenció continuada. Els esmentats especialistes visaran per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

Urgències de medicina

Realitzar una correcta història clínica i una orientació diagnòstica inicial

Neurologia

Realitzar una correcta història clínica, familiaritzar-se amb l'exploració neurològica, les seves exploracions complementàries i els tractaments propis de l'especialitat.

Urgències de psiquiatria: Realitzar història clínica de pacient psiquiàtric agut, iniciar-se en la exploració psicopatològica i en l'entrevista psiquiàtrica.

Unitat d'hospitalització d'aguts

Conèixer al malalt psiquiàtric agut, començar a realitzar una història clínica i una exploració psicopatològica adequades, començar a conèixer les indicacions, utilitat i efectes secundaris dels psicòtrops.

3.2.R2

1.- Calendari de rotacions

Rotació (nom per contingut o per àrea de coneixement o altres)	Dispositiu (unitat, servei, centre extern, etc ...)	Durada	(1) Nivell de responsabilitat
Hospitalització Psiquiatria Aguts i Subaguts	Centre de Salut Mental Hospitalització	3 mesos	2
Hospitalització domiciliària	Centre de Salut Mental Hospitalització	2 mesos	2
Salut Mental Adults SEMSDI (Discapacitat Intel·lectual)	Centre de Salut Mental	1 mes	2
Salut Mental Adults Primària	Centre de Salut Mental	5 mesos	2

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

Unitat d'hospitalització d'aguts

Entrevista clínica i exploració psicopatològica, orientació diagnòstica apropiada, orientació terapèutica correcta, relació amb els familiars, treball amb equip multidisciplinari.

Centre de salut mental

- Maneig ambulatori del malalt mental, orientació diagnòstica i terapèutica adequada, maneig a llarg termini del pacient psiquiàtric, excel·lència en pacients refractaris i amb complexitat afegida (comorbiditat, problemes socials), coneixement d'antipsicòtics intramusculars, clozapina, psicofàrmacs en general i recursos socio-sanitaris (centre rehabilitador, centre de teràpia ocupacional, residències de retards mentals adults).

- SEMSDI- coneixement del funcionament de residències de discapacitats i els tractaments psicofarmacològics i terapèutics més adequats.

Unitat de Hospitalització domiciliària

Entrevista clínica i exploració psicopatològica en pacients aguts al domicili, maneig farmacològic en domicili i tracte amb pacient i familiar com cuidadors de processos aguts sense recursos externs de contenció i control.

3.3.R3

1.- Calendari de rotacions

Rotació (nom per contingut o per àrea de coneixement o altres)	Dispositiu (unitat, servei, centre extern, etc ...)	Durada	(1) Nivell de responsabilitat
Salut Mental Adults	Centre de Salut Mental Adults	7 mesos	2
Salut Mental infanto juvenil	Centre Salut Mental infantil juvenil	4 mesos	2

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

Centre de salut mental

Maneig ambulatori del malalt mental, orientació diagnòstica i terapèutica adequada, maneig a llarg termini del pacient psiquiàtric, excel·lència en pacients refractaris i amb complexitat afegida (comorbiditat, problemes socials), coneixement d'antipsicòtics intramusculars, clozapina, psicofàrmacs en general i recursos socio-sanitaris (centre rehabilitador, centre de teràpia ocupacional, residències de retards mentals adults).

Psiquiatria infantojuvenil

Coneixement de la patologia psiquiàtrica específica del nen i l'adolescent (TDAH, trastorns de conducta, TCA, psicosis d'inici infància, depressió de l'adolescent, etc.), desenvolupament d'habilitats diagnòstiques i terapèutiques en l'enfocament infantojuvenil, relació amb els diversos agents implicats en el seguiment dels pacients (psicologia, estimulació precoç, escoles, residències de retards mentals).

3.4.R4
1.- Calendari de rotacions

Rotació	Dispositiu	Durada	Nivell de responsabilitat
Salut Mental infanto juvenil	Centre Salut Mental infantil juvenil	1 mes	1
Rotació externa		3 mesos	3
Hospitalització Psiquiatria Aguts i IC	Centre Salut Mental Hospitalització	3 mesos	1
Atenció i Seguiment a la Drogodependència i Hospitalització Desintoxicació	Centre Salut Mental Drogodependència	3 mesos	1

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació
Psiquiatria infantojuvenil

Coneixement de la patologia psiquiàtrica específica del nen i l'adolescent (TDAH, trastorns de conducta, TCA, psicosis d'inici infància, depressió de l'adolescent, etc.), desenvolupament d'habilitats diagnòstiques i terapèutiques en l'enfocament infanto juvenil, relació amb els diversos agents implicats en el seguiment dels pacients (psicologia, estimulació precoç, escoles, residències de retards mentals).

Rotació externa

Segons l'elecció del resident, en general l'objectiu és observar el funcionament d'un equip especialitzat en alguna àrea d'interès psiquiàtric, en centres de referència que han assolit l'excel·lència en aquestes àrees (p.ex. programa CAMEO de Cambridge per als episodis psicòtics, p.ex. programa de primers brots psicòtics Dr.McGorry, Melbourne, etc.).

Interconsulta hospitalària

Habilitat suficient per diagnòstic, tractament i seguiment del pacient amb malaltia orgànica hospitalitzat i que presenta comorbiditat psiquiàtrica. Coneixement d'interaccions

medicamentoses de diversos fàrmacs i de quadres psiquiàtrics secundaris a malalties orgàniques o altres medicaments (p.ej.corticoides).

Desintoxicació

Maneig de l'addicció a substàncies tòxiques en un context hospitalari i ambulatori, aprenentatge de pautes de desintoxicació i coneixement dels recursos socio-sanitaris associats al consum de tòxics.

4. Guàrdies de l'especialitat

R1

Nombre al mes mínim de 3, màxim de 5 guàrdies

Dispositiu durant els primers mesos en Urgències de Medicina, posteriorment a urgències de psiquiatria.

Nivell de responsabilitat: supervisió total presencial per part d'un adjunt

R2

Nombre al mes; mínim de 3, màxim de 5 guàrdies

Dispositiu Urgències de psiquiatria

Nivell de responsabilitat; Supervisió total presencial per part de l'adjunt

R3

Nombre per mes; de 3, màxim de 5 guàrdies

Dispositiu; Urgències de psiquiatria

Nivell de responsabilitat: Supervisió parcial presencial i total en forma de consulta

R4

Nombre per mes; de 3, màxim de 5 guàrdies

Dispositiu: Urgències de psiquiatria

Nivell de responsabilitat: Supervisió en forma de consulta

5. Sessions clíniques i bibliogràfiques específiques.

Quadre de sessions clíniques i bibliogràfiques generals de la unitat.

Sessions específiques per al R1, R2, R3 i R4

Sessions setmanals clíniques i sessions setmanals bibliogràfiques en què els residents entren a formar part del calendari planificat juntament amb els adjunts del servei. Fent una mitjana de 2 sessions clíniques i 2 sessions bibliogràfiques cada resident per any. Sent sempre supervisats per un adjunt, tenint un grau de supervisió decreixent segons l'any de residència.

Sessions multidisciplinars amb Medicina Interna i Neurologia, al programa de Neuropsiquiatria.

6. Oferta d'activitats d'investigació per a la seva participació pels residents.

Línies d'investigació de la Unitat:

- Esquizofrènia, Primers episodis psicòtics. Sd negatiu en Esquizofrènia
- Trastorn Bipolar, Associació de Trastorn Bipolar i malalties autoimmunes.
- Teràpia electroconvulsiva de manteniment en Trastorn Depressiu Major.
- Prevenció del Suïcidi.
- Trastorns afectius i diferències de gènere

Beques CIR / CSPT:

Hi ha diverses beques CIR en curs actualment al servei.

Sobre:

- Trastorn Bipolar.
- Esquizofrènia
- Suïcidi

Beques FIS: teràpia electroconvulsiva de manteniment en Trastorn Depressiu Major.

Serveis de l'Oficina d'Investigació:

- Assessorament metodològic
- Disseny de projectes
- Estadística

- Informació convocatòries
- Informació i suport per a la gestió dels principis de legalitat en tot el referent a tasques d'investigació
- Habilitar i gestionar els circuits i requeriments necessaris per fer recerca de qualitat.
- Altres serveis específics relacionats amb la investigació
- Assistència, com a oient, a les sessions del CEIC.

7. Assistència a cursos i congressos.

R1

- Curs de Formació per a residents de salut mental de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i Balears (Institut d'estudis de la salut).
- Curs d' Actualització en Neuropsiquiatria i neuropsicologia. Hospital Parc Taulí de Sabadell.
- Curs d' introducció a la Teràpia Electroconvulsiva (hospital de Bellvitge) (10 hores)
- Certificat de curs: Ús de la història clínica electrònica amb HCIS/DXC.
- Curs de suport vital basic i avançat

.

R2

- Sessió clínica de psiquiatria/ cas clínic, a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Societat Catalana de Psiquiatria.
- Curs d' Actualització en Neuropsiquiatria i neuropsicologia. Hospital Parc Taulí de Sabadell.
- Jornada Cloenda de la Societat Catalana de Psiquiatria.
- Seminari "La psicosis a lo largo de la vida". El Escorial. Janssen.
- Congreso Nacional de Psiquiatria

R3

- Curs de psicometria de la Societat Catalana de Psiquiatria
- Jornada Cloenda de la Societat Catalana de Psiquiatria

- Curs d' Actualització en Neuropsiquiatria i neuropsicologia. Hospital Parc Taulí de Sabadell.
- Curs Nacional d'Actualització en Psiquiatria. Vitoria.
- Congres Nacional de Psiquiatria.

R4

- Curs d'introducció a la investigació orientat a residents. Hospital Clínic de Barcelona.
- Curs de tractament psicològic cognitiu conductual adreçat a psiquiatres". Societat catalana de psiquiatria i salut mental (Barcelona).
- Curs d' Actualització en Neuropsiquiatria i neuropsicologia. Hospital Parc Taulí de Sabadell.
- Jornada Cloenda de la Societat Catalana de Psiquiatria.
- Congres Nacional de Psiquiatria